

Projekt

z dnia 15 grudnia 2021 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA SIEMIATYCZE**

z dnia 29 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia „Programu Wspierania Rodziny w Mieście
Siemiatycze na lata 2022-2024”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, 1834) oraz art. 176 pkt. 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z 2021 r. poz. 159, 1006) Rada Miasta Siemiatycze uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjąć „Program Wspierania Rodziny w Mieście Siemiatycze na lata 2022-2024” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Siemiatycze.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Przewodniczący Rady
Miasta

**Agnieszka
Monika Zalewska**

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miasta Siemiatycze
z dnia 29 grudnia 2021 r.

Program
Wspierania Rodziny w Mieście Siemiatycze
na lata 2022-2024

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE 3

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE.....	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM ⁵	
1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	6
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W MIEŚCIE SIEMIATYCZE.....	7
2.1. ADRESACI PROGRAMU	8
2.2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA	8
2.2.1. DANE OGÓLNE	8
2.2.2. DEMOGRAFIA	10
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA	11
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	12
2.2.5. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W MIEŚCIE	13
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO	14
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU MIASTA	14
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA MIASTA	34
2.4. BADANIA ANKIETOWE	36
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW	37
2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH ⁴¹	
2.5. ANALIZA SWOT	44
2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU	50
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE.....	52
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	52
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	53
4. REALIZACJA PROGRAMU	64
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY	64
4.2. FINANSOWANIE	64
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ	64

WPROWADZENIE

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

Stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny daje możliwość świadczenia komplementarnego wsparcia rodzinom, które stają się bezradne i marginalizowane. W systemie takim ważne jest, by prowadzone działania oprzeć na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. W pierwszej kolejności system ten powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Mieście Siemiatycze został opracowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Siemiatyczach przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 poz. 821 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych miasta przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Program został opracowany na lata 2022-2024, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2018-2020.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm.) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – Dz. U. z 2020 r. poz. 1740) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – Dz. U. z 2020 r. poz. 1320) tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – Dz. U. z 2020 r. poz. 1359) normuje problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – Dz. U. z 2020 r. poz. 1575 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przystosowaniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przystosowania nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Mieście Siemiatycze będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Siemiatycze.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W MIEŚCIE SIEMIATYCZE

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w mieście Siemiatycze została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w mieście, bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w mieście placówek systemu oświaty.

Do analizy przedłożono 32 anonimowo wypełnione ankiety skierowane do mieszkańców oraz 2 ankiety wypełnione przez pedagogów lub dyrektorów z placówek systemu oświaty.

Wśród ankietowanych było 66% kobiet i 13% mężczyzn, zaś 21% badanych nie zadeklarowało przynależności płciowej. Dominującą grupę respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (34%). Znacznie mniejszy odsetek spośród badanych stanowiły grupy osób w wieku 26-35 lat i 46-55 lat (po 16%) oraz osoby w wieku 56-65 lat (13%), natomiast 21% respondentów nie określiło przynależności do swojej grupy wiekowej. W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 25 lat oraz osoby powyżej 65. roku życia. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 63% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego. Kolejną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (13%), natomiast 24% badanych nie określiło poziomu wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w mieście, to 53% wszystkich respondentów ankiety mieszka na terenie Siemiatycz od urodzenia, a 34% uczestników badania zamieszkuje w mieście od 10 do 45 lat, natomiast 13% ankietowanych nie zadeklarowało czasu przebywania w mieście. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w mieście oraz problemów, jakie dotyczą jego mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w mieście	wykształcenie
32	kobiety (66%)	26-35 lat (16%)	od urodzenia (53%)	średnie (13%) wyższe (63%)
	mężczyźni (13%)	36-45 lat (34%)	od 10 do 45 lat (34%)	
		46-55 lat (16%)	brak deklaracji (13%)	
	brak	56-65 lat (13%)		

	deklaracji (21%)	brak deklaracji (21%)		brak deklaracji (24%)
--	---------------------	--------------------------	--	--------------------------

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Bezrobocie, ubóstwo, bezdomność”; „Rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”.

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Mieście Siemiatycze na lata 2022-2024 są rodziny zamieszkujące teren miasta Siemiatycze, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

2.2.1. DANE OGÓLNE

Gmina miejska Siemiatycze położona jest w południowej części województwa podlaskiego, w obrębie południowo wschodniej części powiatu siemiatyckiego. Zajmuje powierzchnię 36,25 km² i jest jedną z dziewięciu powiatowych jednostek terytorialnych. Siemiatycze to siedziba miasta oraz gminy wiejskiej Siemiatycze, a także siedziba władz i jednostek powiatu siemiatyckiego. Obszar miasta sąsiaduje z miejscowościami przynależnymi administracyjnie do gminy wiejskiej Siemiatycze.

W ramach struktury administracyjnej terytorium miasta obejmuje swoim obszarem 8 jednostek pomocniczych – osiedli: Osiedle Nr 1, Osiedle Nr 2, Osiedle Nr 3, Osiedle Nr 4, Osiedle Nr 5, Osiedle Nr 6, Osiedle Nr 7 i Osiedle Nr 8. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką miejską jest Osiedle Nr 2 (5 480 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy Osiedle Nr 7 (174 osoby).

Przez teren miasta przebiegają dwa ważne szlaki komunikacyjne – droga krajowa nr 19 (granica państwa w Kuźnicy – Białystok – Bielsk Podlaski – Siemiatycze – Lublin – Rzeszów) oraz droga krajowa nr 62 (Strzelno – Włocławek – Płock – Nowy Dwór

Mazowiecki – Sokołów Podlaski – Siemiatycze), a także trzy drogi wojewódzkie: DW nr 640, DW nr 690 i DW nr 693. Długość dróg gminnych wynosi ogółem 42,443 km.

Miasto Siemiatycze jest lokalnym ośrodkiem rozwijającym funkcje handlowo-usługowe, produkcyjne i turystyczne, jest także ważnym ośrodkiem działającym na rzecz obsługi administracyjnej jednostek organizacyjnych powiatu siemiatyckiego oraz usług publicznych: szkolnictwa, służby zdrowia i innych. W strukturze użytkowania terenów przeważają użytki rolne (55,3%), zaś lasy stanowią ponad 26,4% terenu miasta.

Spośród funkcjonujących w mieście podmiotów gospodarczych najczęściej działa w takich branżach, jak: handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy (272), budownictwo (257), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (142) oraz przetwórstwo przemysłowe (126) i działalność niesklasyfikowana (125). W latach 2018-2020 w Urzędzie Miasta Siemiatycze złożono 371 wniosków o założenie działalności gospodarczej.

Infrastruktura techniczna w mieście Siemiatycze jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Według danych statystycznych GUS-u w 2019 r. sieć wodociągowa zaopatrywała w wodę 94,3% mieszkańców, natomiast z sieci kanalizacyjnej korzystało 83,3% osób. Dalszego rozwoju i nakładów inwestycyjnych wymaga najslabiej rozwinięta sieć gazowa, do której dostęp w 2019 r. posiadało ponad 43% mieszkańców. Odbiór i utylizację ścieków zapewnia jedna oczyszczalnia ścieków. W latach 2018-2020 w mieście Siemiatycze zrealizowano m.in. takie inwestycje, jak: budowa Międzynarodowego Centrum Edukacji Ekologicznej Wschód-Zachód, budowa krytej pływalni sportowo-rekreacyjnej, modernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 3, przebudowa ulic na Osiedlu Ciechanowieckie – Etap II, budowa oświetlenia ulicznego, budowa ścieżek pieszo-rowerowych, rozbudowa ul. Bursztynowej, przebudowa ul. Kosynierów i ul. Fieldorfa, budowa Otwartej Strefy Aktywności.

Sieć placówek systemu oświaty w mieście to: 3 placówki opieki nad dziećmi do lat 3, 5 przedszkoli, 2 szkoły podstawowe oraz 2 szkoły ponadpodstawowe. W roku szkolnym 2020/2021 do placówek opieki nad dziećmi do lat 3 uczęszczało 95 dzieci, do przedszkoli 582 dzieci, do szkół podstawowych 1 032 uczniów, a do szkół ponadpodstawowych 355 uczniów. Działalnością kulturalną w mieście zajmują się Siemiatycki Ośrodek Kultury oraz Miejska Biblioteka Publiczna w Siemiatyczach wraz z Filią nr 1. Zadania ochrony zdrowia w mieście realizują 1 Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej i Szpital Powiatowy, 2 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej oraz 2 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej Zespoły Pielęgniarskie, zaś doraźną pomoc medyczną zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego. W mieście Siemiatycze działa 9 aptek.

Propagowaniu sportu, rozwojowi kultury fizycznej i rekreacji w mieście służy Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, 10 klubów sportowych, w tym 3 uczniowskie oraz 12 obiektów sportowo-rekreacyjnych. Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach, którego działalność pomocową uzupełniają parafie i organizacje pozarządowe, z którymi samorząd miasta współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2020 r. miasto Siemiatycze liczyło 14 187 mieszkańców, w tym 7 444 kobiety, które stanowiły 52,47% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w mieście wynosiła w przybliżeniu 391 osób na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności miasta przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	2 234	2 240	2 176
udział w liczbie mieszkańców	15,12%	15,51%	15,34%
liczba osób w wieku produkcyjnym	9 524	9 047	8 772
udział w liczbie mieszkańców	64,46%	62,64%	61,83%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	3 016	3 155	3 239
udział w liczbie mieszkańców	20,41%	21,85%	22,83%
liczba mieszkańców ogółem	14 774	14 442	14 187

Dane Urzędu Miasta Siemiatycze.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności miasta systematycznie malała, wahaniom ulegała liczba dzieci i młodzieży, spadek liczebności miał miejsce w obrębie osób w wieku produkcyjnym, wzrastała natomiast populacja najstarszych mieszkańców. W latach 2018-2020 udział dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności wahał się i wynosił odpowiednio: 15,12%, 15,51% i 15,34%, udział osób w wieku produkcyjnym zmniejszał się z roku na rok (64,46%, 62,64%, i 61,83%), zaś udział osób w wieku poprodukcyjnym w tych latach systematycznie się zwiększał (20,41%, 21,85% i 22,83%). Sytuację demograficzną kształtują także przyrost naturalny oraz saldo migracji. Dane w tym zakresie odnoszące się do miasta Siemiatycze przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba urodzeń	78	70	114
liczba zgonów	131	134	196
przyrost naturalny	-53	-64	-82

Dane Urzędu Miasta Siemiatycze.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności miasta w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
zameldowania spoza miasta	133	134	114
wymeldowania poza miasto	282	298	252
saldo migracji ogółem	-149	-164	-138

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W analizowanym okresie liczba urodzeń w mieście ulegała wahaniom, natomiast liczba zgonów stale rosła. W latach 2018-2020 liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń, przyrost naturalny wyrażał się więc liczbą ujemną. Na liczbę mieszkańców w mieście wpływał również ruch migracyjny. W rozpatrywanym okresie migracje odbywały się w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji w latach 2018-2020 wahało się i było stale ujemne.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W analizowanym okresie liczba mieszkań komunalnych będących w zasobach mieszkaniowych miasta zmniejszyła się ze 184 w 2018 r. do 178 w 2020 r. Liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych malała z roku na rok (z 597 osób w 2018 r. do 590 osób w 2020 r.). Z analizy danych wynika, że liczba mieszkań komunalnych w mieście jest niewystarczająca, bowiem w latach 2018-2020 64 osoby oczekiwały na przydział takiego lokalu – odpowiednio w każdym kolejnym roku: 25, 18 i 21 osób. Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w rozpatrywanym okresie miasto dysponowało 26 lokalami socjalnym, w których zamieszkiwały 44 osoby w 2018 r, 40 osób w 2019 r. i ponownie 44 osoby w 2020 r. Liczba mieszkań socjalnych dostępnych w mieście także nie zaspokajała potrzeb mieszkańców, w 2018 r. na przyznanie takiego lokalu oczekiwały 4 osoby, rok później 2 osoby i w ostatnim roku analizy także 2 osoby. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba mieszkań komunalnych	184	180	178
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	597	594	590
liczba wniosków złożonych o mieszkania z zasobów miasta	25	18	21
liczba mieszkań socjalnych	26	26	26
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	44	40	44
liczba oczekujących na mieszkania socjalne	4	2	2

Dane Urzędu Miasta Siemiatycze.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc pieniężna zwana dodatkiem mieszkaniowym. W Siemiatyczach tej formy wsparcia udziela Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, a dane dotyczące liczby rodzin, którym przyznano dodatek, i ich łącznej wartości prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy	181	168	154
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	1 057	928	882
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	155 584	134 003	129 254

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Siemiatyczach na koniec 2018 roku liczba osób bezrobotnych w mieście wyniosła 411, natomiast na koniec 2019 roku i na koniec 2020 roku utrzymywała się na takim samym poziomie – po 351 osób. Udział bezrobotnych w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym ulegał wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu. W latach 2018-2020 wśród pozostających bez pracy osób większość stanowili mężczyźni, ich liczba wyniosła odpowiednio: 217 (w stosunku do 194 kobiet) na koniec 2018 r., 181 (w stosunku do 170 kobiet) na koniec 2019 r. i 185 (w stosunku do 166 kobiet) na koniec 2020 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Bezrobotni w mieście i ich udział w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku produkcyjnym	9 524	9 047	8 772
liczba bezrobotnych w mieście	411	351	351
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku	4,32%	3,88%	4,00%

produkcyjnym			
liczba bezrobotnych kobiet w mieście	194	170	166
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	47,20%	48,43%	47,29%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Siemiatyczach.

Przedstawione w kolejnej tabeli informacje odnoszą się do stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2018-2020 w powiecie siemiatyckim, województwie podlaskim i w kraju.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
stopa bezrobocia w powiecie siemiatyckim	7,1%	6,2%	6,0%
stopa bezrobocia w województwie podlaskim	7,8%	6,9%	7,8%
stopa bezrobocia w kraju	5,8%	5,2%	6,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Siemiatyczach oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2018-2020 powiat siemiatycki charakteryzował się niższą, w stosunku do województwa podlaskiego stopą bezrobocia. W latach 2018-2019 skala bezrobocia w powiecie siemiatyckim była wyższa niż w kraju, zaś w 2020 r. stopa bezrobocia w powiecie była niższa w stosunku do stopy bezrobocia w kraju. Poziom bezrobocia w powiecie sukcesywnie malał w trakcie rozpatrywanego okresu, natomiast zarówno w województwie, jak i w kraju jego poziom ulegał wahaniom.

2.2.5. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W MIEŚCIE

Według danych udostępnionych na potrzeby niniejszego dokumentu przez Komendę Powiatową Policji w Siemiatyczach, w latach 2018-2020 na terenie miasta Siemiatycze stwierdzono ogółem: 256 przestępstw w 2018 r., 190 przestępstw w 2019 r. i 250 przestępstw w 2020 r., w tym przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie, to odpowiednio: 4, 1 i 2. Dane szczegółowe dotyczące przestępstw w rozbiciu na poszczególne kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Przestępstwa odnotowane w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	liczba przestępstw 2018	liczba przestępstw 2019	liczba przestępstw 2020
stwierdzono ogółem przestępstw:	256	190	250
w tym popełnionych przez nieletnich:	4	1	2
w tym według poszczególnych kategorii przestępstw:	2018	2019	2020
przeciwko życiu i zdrowiu	7	24	19

przeciwko wolności	11	3	5
przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu	42	34	34
przeciwko mieniu	118	83	110
przeciwko rodzinie i opiece	18	7	9
przeciwko wiarygodności dokumentów	23	5	9
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	–	2	–
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	31	27	56

Dane Komendy Powiatowej Policji w Siemiatyczach.

Do najczęściej popełnianych przestępstw w 2020 r. należały: przestępstwa przeciwko mieniu (110 przypadków, o 27 więcej w porównaniu z 2019 r.), przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (56 przypadków, o 29 więcej w porównaniu z 2019 r.) oraz przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu (34 przypadki, tyle samo, co w 2019 r.).

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Siemiatyczach przeprowadzali na terenie miasta interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskich Kart”. W rozpatrywanym okresie ich liczba systematycznie rosła (73 w 2018 r., 98 w 2019 r., 103 w 2020 r.). Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie miasta w latach 2018-2020

rok	liczba złożonych do ZI procedur „Niebieskie Karty”	w tym liczba NK sporządzonych przez Policję
2018	73	61
2019	98	94
2020	103	100

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

Utrzymywaniem porządku publicznego i zapewnieniem bezpieczeństwa mieszkańcom zajmuje się także funkcjonująca na terenie miasta Straż Miejska.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy miasta Siemiatycze oprócz podmiotów działających lokalnie, mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU MIASTA

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w mieście świadczy **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy

zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach do realizacji swoich zadań zatrudniał 34 osoby, w tym: kadra kierownicza – 6, pracownicy socjalni – 7, pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze – 7, pozostali pracownicy – 14. Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. W 2020 r. w mieście Siemiatycze wskaźnik ten był spełniony, bowiem MOPS zatrudniał 7 pracowników socjalnych, a na jednego pracownika socjalnego przypadało 32,8 rodzin objętych pracą socjalną.

Z końcem 2020 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadała 5 osób z kadry kierowniczej oraz 4 pracowników socjalnych, wykształceniem wyższym niekierunkowym legitymowała się 1 osoba z kadry kierowniczej, zaś 3 pracowników socjalnych posiadało wykształcenie średnie kierunkowe. Dodatkowo 1 osoba z kadry kierowniczej MOPS-u posiadała ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, a 2 pracowników socjalnych posiadało specjalizację I stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na świadczenia z pomocy społecznej w mieście w latach 2018-2020 przeznaczył środki finansowe, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Środki finansowe wydatkowane przez miasto na pomoc mieszkańcom miasta w latach 2018-2020

wielkość wydatków (w zł)	2018	2019	2020
ogółem	4 725 557	4 804 168	4 849 932
w tym na świadczenia pomocy społecznej	3 283 247	3 282 376	3 271 057
na zadania własne miasta	3 112 047	3 099 401	3 147 176
na zadania zlecone miasta	171 200	182 975	123 881

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

Tabela 12. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2018-2020

wielkość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych (w zł)	2018	2019	2020
ogółem	–	292 681,96	243 065,00

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

Poniżej zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez MOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2018-2020.

Tabela 13. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	733	714	645
liczba rodzin	544	541	493
liczba osób w rodzinach	1 023	988	873
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności miasta	6,92%	6,84%	6,15%

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w mieście w latach 2018-2020 zmniejszała się z roku na rok (z 1 023 osób w rodzinach w 2018 r. do 873 osób w rodzinach w 2020 r.). Analogicznie malał udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności miasta. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w 2020 r.

Tabela 14. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2020 r.

wiek odbiorców	liczba osób
0-17 lat	6
18-25 lat	47
26-35 lat	111
36-45 lat	94
46-55 lat	90
56-65 lat	93
66 lat i więcej	112
razem	553

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

Tabela 15. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2020 r.

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat, którym przyznano pomoc według decyzji administracyjnych
pracuje	27
pracuje dorywczo	–
nie pracuje	181
studiuje	1
uczy się	–
na rencie	11

na emeryturze	90
na zasiłku dla bezrobotnych	–
bezrobotny bez prawa do zasiłku	241

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców miasta objętych przez MOPS pomocą społeczną w 2020 r. wykazała, że największą grupę stanowiły osoby w wieku 66 i więcej. Jeśli zaś chodzi o aktywność zawodową dorosłych odbiorców pomocy społecznej, to najliczniejszą grupę stanowiły osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku.

Tabela 16. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2018-2020

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ubóstwo	411	389	336	745	679	571
bezdomność	8	14	4	8	14	4
potrzeba ochrony macierzyństwa	49	52	37	204	206	150
bezrobocie	323	294	265	631	572	511
niepełnosprawność	181	169	136	326	284	235
długotrwała lub ciężka choroba	271	282	208	456	459	313
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	68	55	48	200	145	147
w tym rodziny niepełne	58	49	33	153	126	86
w tym rodziny wielodzietne	7	3	10	39	14	53
przemoc w rodzinie	0	1	0	0	4	0
alkoholizm	28	25	19	32	25	23
narkomania	9	13	7	11	13	7
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	9	12	4	9	12
zdarzenie losowe	0	1	1	0	4	1
sytuacja kryzysowa	1	0	0	1	0	0

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

W latach 2018-2020 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w mieście było ubóstwo. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem Ośrodka z tego powodu systematycznie malała (z 411 w 2018 r. do 336 rodzin w 2020 r. i z 745 w 2018 r. do 571 osób w rodzinach w 2020 r.). Kolejną przyczyną udzielania pomocy było

bezrobocie. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia MOPS-u z tego powodu także zmniejszała się z roku na rok (z 323 w 2018 r. do 265 rodzin w 2020 r. i z 631 w 2018 r. do 511 osób w rodzinach w 2020 r.). Następnym pod względem liczby przyznanych świadczeń powodem wsparcia udzielanego mieszkańcom była długotrwała lub ciężka choroba. W tym wypadku liczba rodzin i osób w rodzinach ulegała wahaniom (271 rodzin w 2018 r., 282 w 2019 r., 208 rodzin w 2020 r. i 456 w 2018 r., 459 w 2019 r. i 313 osób w rodzinach w 2020 r.). Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom miasta wsparcia ze strony pomocy społecznej były niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz potrzeba ochrony macierzyństwa. W mniejszym zakresie pomoc społeczną w mieście Siemiatycze przyznawano ze względu na alkoholizm, narkomanię, bezdomność oraz trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego. Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom miasta w latach 2018-2020 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 17 Rodzaje wsparcia udzielanego przez MOPS w latach 2018-2020

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
pieniężna	461	459	383	453	453	381	778	767	652
rzeczowa	337	326	326	249	240	243	646	597	527
praca socjalna	X	X	X	342	189	230	639	355	412
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	0	0	0	0	0
schronienie	2	3	1	2	3	1	2	3	1
usługi opiekuńcze	40	52	56	40	51	56	40	51	56
specjalistyczne usługi opiekuńcze	20	19	17	20	19	17	72	70	61
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	30	27	27	X	X	X	X	X	X

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

W latach 2018-2020 najważniejszą formę wsparcia udzielaną mieszkańcom miasta stanowiła pomoc finansowa, świadczona głównie w postaci zasiłków. Liczba osób w rodzinach, którym udzielono tego typu wsparcia, z roku na rok malała (z 778 w 2018 r. do 652 osób w rodzinach w 2020 r.). Ważną formą wsparcia udzielonego mieszkańcom była pomoc rzeczowa. W przypadku świadczeń rzeczowych liczba osób w rodzinach, którym w tym okresie przyznano pomoc, również się zmniejszała (z 646 w 2018 r. do 527 osób

w rodzinach w 2020 r). Pomoc ta była świadczona głównie w postaci pomocy żywnościowej i posiłków, ubrań bądź sprzętów codziennego użytku. Znaczącą formę wsparcia beneficjentów stanowiła praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Liczba osób w rodzinach, które skorzystały z tej formy wsparcia, ulegała wahaniom, osiągając najwyższy poziom w 2018 r. – 639 osób w rodzinach.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez MOPS do domów pomocy społecznej. W 2018 r. w DPS-ach przebywało 30 osób, a w latach 2019-2020 po 27 osób.

Istotnym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. W 2018 r. zawarto 15 kontraktów socjalnych, w 2019 r. – 65, a w 2020 r. 12 takich kontraktów.

Z pomocy w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 skorzystało w 2018 r. – 261 dzieci i 495 osób dorosłych, zaś z pomocy w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2019 r. 240 dzieci i 451 osób dorosłych, a w 2020 r. 201 dzieci i 403 osoby dorosłe.

Ponadto MOPS – w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), udzielał pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej. W 2020 r. z pomocy w postaci paczek żywnościowych skorzystały 752 rodziny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Siemiatyczach współorganizował prace społecznie użyteczne, będące formą aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W 2020 r. do wykonywania prac społecznie użytecznych skierowano 5 osób.

Wśród działań, jakie podejmował MOPS na rzecz mieszkańców Siemiatycz, były także projekty współfinansowane ze środków unijnych:

- projekt „Dla Siemiatycz Razem” realizowany we współpracy z Białostocką Fundacją Kształcenia Kadr, którego celem było podniesienie aktywności zawodowej 44 osób (25 kobiet i 19 mężczyzn) korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, zagrożonych ubóstwem, niepracujących oraz osób długotrwale bezrobotnych,

wykazujących bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, nieaktywnych zawodowo, a także osób z dysfunkcjami i zachowaniami nie wykazującymi chęci do podnoszenia kwalifikacji, z niską motywacją i brakiem wiary we własne siły;

- projekt „Rozszerzenie oferty świetlicy środowiskowej w Siemiatyczach” miał na celu zwiększenie liczby miejsc i rozszerzenie oferty usług społecznych poprzez wprowadzenie zajęć terapeutycznych oraz rozwijających kompetencje kluczowe uczestników projektu, tj. 30 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Ponadto Ośrodek w Siemiatyczach realizował programy na rzecz osób starszych oraz dzieci niepełnosprawnych, m.in.:

- projekt „Razem Silniejsi”, skierowany do rodziców dzieci z zaburzeniami psychicznymi, w ramach którego realizowano m.in. hipoterapię i dogtreking, prowadzono szkolenia oraz terapię grupową dla rodziców, utworzono grupę wsparcia dla rodziców, udzielano także konsultacji indywidualnych z zakresu dietetyki, fizjoterapii, logopedii i psychologii;
- projekt „Słuchaj, ja też jestem ważny”, który miał na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez rozszerzenie działań profilaktycznych, w szczególności wśród dzieci, młodzieży i osób starszych.

Ośrodek podejmował także wiele działań związanych z pandemią wirusa SARS-CoV-2 oraz w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania choroby COVID-19, a także wywołanych nią sytuacji kryzysowych, m.in. realizował program „Wspieraj seniora”, wspomagający osoby starsze z terenu miasta w zakresie dostarczania artykułów spożywczych, środków higieny osobistej i leków.

W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej działają także Siemiatycki Klub Juniora (placówka wsparcia dziennego, która objęła wsparciem 15 dzieci w wieku od 7 do 18 lat) oraz Klub Senior+ zrzeszający 25 członków w wieku 60 lat i więcej. Ponadto Ośrodek współpracuje z wieloma instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz parafiami, realizując programy i projekty wspierające społeczność lokalną.

W latach 2018-2020 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które miasto ponosiło odpłatność, utrzymywała się na zbliżonym poziomie – 11 dzieci w 2018 r., i po 8 dzieci w latach 2019-2020. Koszty ponoszone przez miasto z tytułu pieczy zastępczej na przestrzeni analizowanego okresu ulegały wahaniom, osiągając najwyższy poziom w 2019 r. – 102 885. Dane szczegółowe z uwzględnieniem kosztów ponoszonych przez miasto w związku z przebywaniem dzieci w pieczy zastępczej oraz funkcjonowaniem rodzin zastępczych prezentuje poniższa tabela.

Tabela 18. Piecza zastępcza w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które miasto ponosiło odpłatność	11	8	8
koszty ponoszone przez miasto z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	95 425	102 885	94 701
liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie miasta	6	4	4
w tym rodzin zastępczych pełniących obowiązki pogotowia rodzinnego	0	0	0
wielkość wydatkowanych środków na potrzeby rodzin zastępczych (w zł)	18 173	12 779	14 925

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

W analizowanym okresie na terenie miasta funkcjonowało 6 rodzin zastępczych w 2018 r. i po 4 rodziny zastępcze w latach 2019-2020, przy czym nie pełniły one obowiązków pogotowia rodzinnego.

W latach 2018-2020 systematycznie zmniejszała się zarówno liczba rodzin, jak i liczba rodzin z dziećmi objętych opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, z roku na rok malała także liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dane szczegółowe w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 19. Rodziny objęte opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin objętych opieką ośrodka	544	541	493
w tym nowych w danym roku rodzin objętych opieką ośrodka	85	92	85
liczba rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	166	153	132
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	35	35	26
liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	68	55	48
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	4	5	6

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od miasta w postaci asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do:

- rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej,
- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W latach 2018-2020 w MOPS-ie w Siemiatyczach zatrudniano 1 asystenta rodziny, który sprawował pieczę nad odpowiednio: 17, 19 i ponownie 17 rodzinami niewydolnymi wychowawczo, pod opieką których pozostawało 38 dzieci w 2018 r., 44 dzieci w 2019 r. i 33 dzieci w 2020 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Asystenci rodziny w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem	17	19	17
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	38	44	33
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	18	16	18
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	36 041	37 476	46 077

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W analizowanym okresie w mieście Siemiatycze przyznano po 1 takim świadczeniu w latach 2018-2019 i 2 świadczenia w 2020 r.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej miasto Siemiatycze przyznawało mieszkańcom **świadczenia rodzinne**. Poniższe tabele prezentują informacje o wartości, rodzajach i liczbie świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2018-2020.

Tabela 21. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	3 405 812	3 382 911	3 544 486
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	866	649	690

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

Tabela 22. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2018-2020

rodzaj świadczenia	wartość przyznanych świadczeń		
	2018	2019	2020
zasiłek rodzinny	601	452	412
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	50	52	37
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	22	15	24
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	33	27	25
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	42	41	40
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	357	449	277
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	115	118	90
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	91	90	90
zasiłek pielęgnacyjny	232	248	250
świadczenie pielęgnacyjne	38	58	70
specjalny zasiłek opiekuńczy	14	6	0
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	94	105	73
świadczenie rodzicielskie	61	54	39
zasiłek dla opiekuna	11	7	4
razem	866	649	690

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

W latach 2018-2020 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom miasta ulegała wahaniom (866 w 2018 r., 649 w 2019 r. i 690 w 2020 r.). Najczęstszą formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Liczba przyznanych tego typu świadczeń z każdym rokiem malała (z 601 w 2018 r. do 412 w 2020 r.). Istotne formy wsparcia stanowiły również dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, a także dodatek do zasiłku z tytułu

urodzenia dziecka oraz z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, jak również zasiłki pielęgnacyjne.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom przez miasto Siemiatycze były świadczenia alimentacyjne. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 23. Świadczenia alimentacyjne przyznane w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	67	66	73
liczba przyznanych świadczeń	803	754	729
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	314 226	309 034	298 310

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

Wartość wydatków na realizację świadczeń alimentacyjnych, które w latach 2018-2020 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał mieszkańcom miasta, malała (z 314 226 zł w 2018 r. do 298 310 zł w 2020 r.), zmniejszała się także liczba przyznanych świadczeń w trakcie rozpatrywanego okresu.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również świadczenia wychowawcze. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach realizował Program Rodzina 500+. W ramach tego programu w 2020 r. MOPS wypłacił świadczenia wychowawcze na łączną kwotę 12 563 368 zł. W sumie w 2020 r. prawo do świadczeń posiadało 1 391 rodzin, a świadczeniem objęto łącznie 2 243 dzieci. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w mieście w 2020 r.

zakres danych	2020
liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia w 2019 r.	1 391
liczba dzieci objętych świadczeniem (w sumie) w 2019 r.	2 243
wartość (w zł) wypłaconych świadczeń wychowawczych (w sumie)	12 563 368

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

Do 30 czerwca 2019 r. świadczenie przysługiwało matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Wysokość świadczenia wynosiła 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. Świadczenie wychowawcze przysługiwało na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 800 zł. Jeżeli członkiem rodziny było dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługiwało, jeżeli

dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1 200 zł. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie w tej wysokości przysługuje także na pierwsze dziecko w rodzinie bez względu na osiągnięte dochody.

W latach 2018-2020 r. wydano w mieście w sumie 829 **Kart Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny (ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny – Dz. U. z 2020 r. poz. 1348 z późn. zm.) przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Karta Dużej Rodziny w mieście w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba wydanych kart	133	501	195
liczba rodzin objętych wsparciem	175	415	498
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	563	618	659

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach wypłacał świadczenie „Dobry start”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. W mieście Siemiatycze świadczenie to trafiło do 964 wnioskodawców, objęło łącznie 1 321 dzieci. Ogólna wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 396 300 zł.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie świadczy **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Kolejne tabele przedstawiają dane dotyczące liczby członków MKRPA, opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, a także środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w mieście Siemiatycze w latach 2018-2020.

Tabela 26. Liczba członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
liczba osób zaangażowanych w prace MKRPA	4	4	4

Tabela 27. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2018-2020

rodzaj	wartość w zł		
	2018	2019	2020
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	435 354,54	451 805,23	479 412,78
wydatki na gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	440 758,55	440 489,86	335 784,74

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemiatyczach.

Tabela 28. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w mieście w latach 2018-2020

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2018	2019	2020
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	410 737,20	406 917,00	314 802,74
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	29 533,59	33 449,86	20 859,00
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	487,76	123,00	123,00
razem	440 758,55	440 489,86	335 784,74

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemiatyczach.

W latach 2018-2020 środki finansowe wydatkowane w mieście na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień z roku na rok się zmniejszały (z 440 758,55 zł w 2018 r. do 335 784,74 w 2020 r.). Systematycznie malały także kwoty przeznaczane na walkę z alkoholizmem, natomiast środki na przeciwdziałanie narkomanii ulegały wahaniom. Kwoty przeznaczane na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie były w analizowanym okresie niewielkie – zmniejszyły się w 2019 r. i utrzymywały się na tym samym poziomie w roku następnym.

W ramach podejmowanych działań MKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 29. Działalność MKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	81	63	39
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których MKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem	7	8	6

W latach 2018-2020 liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu, zmniejszała się i wyniosła odpowiednio: 81, 63 i 39 osób. W analizowanym okresie Komisja występowała z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 7 osób w 2018 r., 8 osób w 2019 r. i wobec 6 osób w 2020 r.

Jednym z działań w zakresie profilaktyki w 2020 r. było prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych. MKRPA finansowała projekty związane z zagospodarowaniem czasu wolnego dla dzieci i młodzieży szkolnej, imprezy sportowe i rozrywkowe oraz spektakle teatralne poruszające problemy wynikające z uzależnień od alkoholu i narkotyków, a także rozdawała plakaty, ulotki i broszury traktujące o negatywnych skutkach uzależnień i bezpieczeństwie na drogach. Komisja wspierała też działania profilaktyczne pokazujące zdrowy i trzeźwy styl życia jako alternatywę w wyborze właściwego kierunku życia bez uzależnień, m.in. poprzez dofinansowanie organizowanych przez siemiatycki MOSiR zajęć rekreacyjno-sportowych, ferii zimowych, półkolonii letnich, podczas których realizowano programy profilaktyczno-edukacyjne na temat szkodliwości zdrowotnych i groźby uzależnienia się od picia alkoholu i zażywania narkotyków.

Ponadto w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, jak również Miejskiego Programu Wspierania Rodziny w placówkach oświatowych realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie ogólnopolskich kampanii (np. „Sיעiaki”, „Na zawsze”, „Dzień Bezpiecznego Internetu”, „Stop cyberprzemocy”, „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży”), programów, zajęć socjoterapeutycznych, spektakli profilaktycznych, projekcji filmowych i pogadanek oraz konkursów, imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia, a w ramach alternatywnych form spędzania czasu wolnego zajęć pozalekcyjnych. Odbywały się również szkolenia i warsztaty dla nauczycieli oraz rodziców. Wykorzystano także materiały edukacyjno-informacyjne (ulotki, plakaty, broszury).

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie MKRPA nie kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem i nie składała zawiadomień do prokuratury o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie.

MKRPA w ramach swych kompetencji udzielała pomocy psychologicznej i prawnej ofiarom przemocy poprzez kierowanie osób do punktu konsultacyjnego w celu otrzymania wsparcia specjalisty do spraw przemocy w rodzinie. W Punkcie odbyły się 102 spotkania konsultacyjne prowadzone przez Pełnomocnika ds. profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom oraz bezpłatne konsultacje z terapeutą z Białegostoku (dyżury 4 razy w miesiącu).

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w mieście pełni **Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie**. Celem jego działania jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze miasta.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli MOPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, MKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Procedurę kończy się po zrealizowaniu opracowanego przez grupę roboczą indywidualnego planu pomocy dla rodziny lub po ustaniu przemocy w rodzinie oraz w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

W 2020 r. przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli wśród rodzin z miasta Siemiatycze 103 procedury „Niebieskich Kart” (w tym 100 sporządzonych przez Policję, 2 sporządzone przez pracowników socjalnych i 1 sporządzoną przez członków MKRPA). W związku z podjętymi działaniami członków grupy roboczej i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – „Niebieską Kartę” zamknięto w 37 rodzinach. Szczegółowe dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	8	8	8
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
liczba spotkań grup roboczych	29	207	294
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	73	98	103
w tym sporządzone przez Policję	61	94	100
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	9	2	2
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	49	63	37
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	25	24	19

Wobec sprawców przemocy domowej oraz osób przejawiających zachowania agresywne prowadzono działania korekcyjno-edukacyjne, w latach 2018-2020 objęto nimi po 2 osoby w każdym roku.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono w 2020 r. 19 rodzinom (23 osobom w rodzinach). Narkomania była przyczyną przyznania wsparcia 7 osób, natomiast z powodu przemocy w rodzinie w 2020 r. pomocy nie udzielono.

W mieście Siemiatycze jednostkami wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą w rodzinie są (obok MOPS-u, MKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego)

- Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny ds. uzależnień działający przy Urzędzie Miasta Siemiatycze, który objął wsparciem 299 osób;
- Poradnia Leczenia Uzależnień od Alkohol, ul. Szpitalna 8 w Siemiatyczach;
- Siemiatyckie Stowarzyszenie Abstynentów „Ignis”, ul. 11 Listopada 44 w Siemiatyczach;
- Grupa Al.-Anon, ul. 11 Listopada 44 w Siemiatyczach;
- Świetlica Caritas przy Caritas Diecezji Drohiczyńskiej realizująca zajęcia socjoterapeutyczne oraz programy opiekuńczo-wychowawcze, która objęła opieką 25 dzieci z terenu miasta;
- Siemiatycki Klub Juniora działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizujący program opiekuńczo-wychowawczy, w którym wsparcie otrzymało 30 dzieci.

Ponadto, osoby doznające przemocy w rodzinie korzystały z pomocy funkcjonującego przy PCPR-ze w Siemiatyczach Zespołu Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego. W 2020 r. placówka udzieliła 12 porad psychologicznych, 75 porad prawnych i 3 porady pedagogiczne.

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat placówek systemu oświaty, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie miasta w 2020 r.

Tabela 31. Opieka nad dziećmi do lat 3 w mieście w roku szkolnym 2020/2021

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	3	95	11
w tym prowadzone przez miasto	3	95	11
w tym prowadzone przez inne podmioty	–	–	–

Dane Urzędu Miasta Siemiatycze.

Tabela 32. Placówki wychowania przedszkolnego działające w mieście (w roku szkolnym 2020/2021)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	5	582	63
w tym przedszkola	5	582	63
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	–	–	–

Dane Urzędu Miasta Siemiatycze.

Tabela 33. Placówki oświatowe działające w mieście (w roku szkolnym 2020/2021)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli
szkoła podstawowa	2	1 032	110
szkoła ponadpodstawowa	2	355	48

Dane Urzędu Miasta Siemiatycze.

Tabela 34. Placówki kultury w mieście w 2020 r.

typ placówki	liczba	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	6 213	12
biblioteki i filie	2	2 952	11

Dane Urzędu Miasta Siemiatycze.

Tabela 35. Obiekty sportowo-rekreacyjne w mieście w 2020 r.

rodzaj podmiotu	liczba
liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych	12
liczba klubów sportowych (łącznie z uczniowskimi)	10
w tym liczba uczniowskich klubów sportowych	3

Dane Urzędu Miasta Siemiatycze.

Walory kulturowe, jak również korzystne warunki przyrodnicze, dobry stan środowiska naturalnego, położenie nad rzeką Kamionką oraz siemiatyckie zalewy sprzyjają rozwojowi różnych form rekreacji i turystyki aktywnej. Przez Siemiatycz prowadzi ścieżka edukacyjno-przyrodnicza, obejmująca najcenniejszy przyrodniczo element krajobrazu miasta, wśród nich obszary chronione i pomniki przyrody. Na terenie miasta funkcjonują też obiekty sportowe, m.in.:

- Stadion Miejski, ul. Nadrzeczna 29, 17-300 Siemiatycze;
- Hala widowiskowo-sportowa, ul. Świętojańska 25a, 17-300 Siemiatycze;
- Boiska Orlik, ul. Nadrzeczna 29, 17-300 Siemiatycze;
- Boisko treningowe do piłki nożnej, ul. Nadrzeczna 29, 17-300 Siemiatycze;
- Boisko do siatkówki plażowej (przy plaży miejskiej);

- Pływalnia „Wodne tarasy”, ul. Świętojańska 25a, 17-300 Siemiatycze;
- Skatepark, ul. Nadrzeczna 29, 17-300 Siemiatycze;
- Park do street workout, ul. Grodzieńska 41a, 17-300 Siemiatycze;
- Sezonowe kąpielisko miejskie czynne lipiec – sierpień;
- Place zabaw, ul. Nadrzeczna, Sportowa i Plażowa, 17-300 Siemiatycze;
- Siłownie zewnętrzne, ul. Nadrzeczna, Sportowa i Plażowa, 17-300 Siemiatycze.

Poniższa tabela przedstawia pełną listę podmiotów wspierających rodziny i dzieci z miasta działających na jego terenie.

Tabela 36. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z miasta działające na jego terenie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Urząd Miasta Siemiatycze	ul. Pałacowa 2, 17-300 Siemiatycze
2.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Legionów Piłsudskiego 1, 17-300 Siemiatycze
3.	Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny ds. Uzależnień	
4.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. 11 Listopada 35A, 17-300 Siemiatycze
5.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	
6.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej i Szpital Powiatowy	ul. Szpitalna 8, 17-300 Siemiatycze
7.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego	
8.	Poradnia Leczenia Uzależnień w Siemiatyczach	
9.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Lekarzy Rodzinnych Nr 1	ul. Gen. Władysława Andersa 7A, 17-300 Siemiatycze
10.	„Infirmariae” s. c. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Pielęgniarski	
11.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Lekarzy Rodzinnych Nr 2	ul. 11 Listopada 26, 17-300 Siemiatycze
12.	Samodzielny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Pielęgniarski	
13.	Siemiatycki Klub Juniora	ul. Grodzieńska 31a, 17-300 Siemiatycze
14.	Świetlica socjoterapeutyczna Caritas Diecezji Drohiczyńskiej	ul. Gen. Władysława Andersa 4, 17-300 Siemiatycze
15.	Żłobek w Siemiatyczach	ul. 11 Listopada 24, 17-300 Siemiatycze
16.	Żłobek Nr 1 w Siemiatyczach	ul. Ogrodowa 6, 17-300 Siemiatycze
17.	Żłobek Nr 2 w Siemiatyczach	ul. Gen. Władysława Andersa 9, 17-300 Siemiatycze
18.	Przedszkole Nr 1 w Siemiatyczach	ul. Ogrodowa 6, 17-300 Siemiatycze
19.	Przedszkole Nr 3 „Wesoła Trójeczka”	ul. 11 Listopada 24, 17-300 Siemiatycze
20.	Przedszkole Nr 5 „W zaczarowanym lesie”	ul. Gen. Władysława Andersa 9, 17-300 Siemiatycze
21.	Niepubliczne Przedszkole św. św. Cyryla i Metodego	ul. Kilińskiego 4, 17-300 Siemiatycze

22.	Niepubliczne Integracyjne Przedszkole Specjalistyczne „In Progress”	ul. Fieldorfa 16, 17-300 Siemiatycze
23.	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Księżnej Anny z Sapiehów Jabłonowskiej	ul. Ogrodowa 2, 17-300 Siemiatycze
24.	Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Jana Pawła II	ul. Gen. Władysława Andersa 4, 17-300 Siemiatycze
25.	Zespół Szkół w Siemiatyczach	ul. Kościuszki 43, 17-300 Siemiatycze
26.	Niepubliczna Zasadnicza Szkoła Zawodowa	ul. Pałacowa 2, 17-300 Siemiatycze
27.	Zespół Szkół Specjalnych	ul. Kościuszki 43a, 17-300 Siemiatycze
28.	Szkoła Muzyczna I stopnia im. Wojciecha Kilara	ul. Legionów Piłsudskiego 1, 17-300 Siemiatycze
29.	Siemiatycki Ośrodek Kultury	ul. Legionów Piłsudskiego 1, 17-300 Siemiatycze
30.	Miejska Biblioteka Publiczna im. Księżnej Anny z Sapiehów Jabłonowskiej	ul. Górna 23A, 17-300 Siemiatycze
31.	Filia nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej	ul. 11 Listopada 18B, 17-300 Siemiatycze
32.	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	ul. Nadrzeczna 29, 17-300 Siemiatycze
33.	Klub Senior+	ul. Grodzieńskiej 31A, 17-300 Siemiatycze
34.	Miejski Klub Sportowy Cresovia Siemiatycze	ul. Nadrzeczna 29, 17-300 Siemiatycze
35.	Klub Sportowy Cresa Siemiatycze	ul. Słowiczyńska 58, 17-300 Siemiatycze
36.	Towarzystwo Sportowe Siemiatycze	ul. Kasztanowa 41, 17-300 Siemiatycze
37.	Katolicki Klub Sportowy „Orzeł”	ul. 3 Maja 2, 17-300 Siemiatycze
38.	Lekkoatletyczny Klub Sportowy „Sprinter”	ul. Nadrzeczna 29, 17-300 Siemiatycze
39.	Akademia Sztuk Walki	ul. Kasztanowa 57, 17-300 Siemiatycze
40.	Nadbużański Klub Motorowy	ul. Kościuszki 11, 17-300 Siemiatycze
41.	Powiatowy Szkolny Związek Sportowy w Siemiatyczach	ul. Ogrodowa 2, 17-300 Siemiatycze
42.	Uczniowski Klub Sportowy Lider	
43.	Uczniowski Klub Sportowy „Danex”	ul. Gen. Władysława Andersa 4, 17-300 Siemiatycze
44.	Uczniowski Klub Sportowy „Kangur”	
45.	Uczniowski Klub Sportowy „Promyk”	ul. Kościuszki 43, 17-300 Siemiatycze
46.	Stowarzyszenie Wspierania Kultury Narodowej „Małe Podlasie”	ul. Legionów Piłsudskiego 1, 17-300 Siemiatycze
47.	Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Siemiatyczach	ul. Kościuszki 43, 17-300 Siemiatycze
48.	Podlaskie Stowarzyszenie Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Andy”	ul. 11 Listopada 37/20, 17-300 Siemiatycze
49.	Stowarzyszenie „Rycerz”	ul. 11 Listopada 44,

50.	Związek Harcerstwa Polskiego 33 Drużyna Harcerska „Adept”	17-300 Siemiatycze
51.	Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Muzycznej I Stopnia im. Wojciecha Kilara „Wokaliza”	ul. Legionów Piłsudskiego 1, 17-300 Siemiatycze
52.	Fundacja „Donum”	ul. Kilińskiego 8, 17-300 Siemiatycze
53.	Stowarzyszenie „Nasza tradycja”	ul. Powstania Styczniowego 1, 17-300 Siemiatycze
54.	Fundacja „Niebieski Parasol”	ul. Fieldorfa 16, 17-300 Siemiatycze
55.	Siemiatyckie Stowarzyszenie Abstynentów „Ignis”	ul. 11 Listopada 44, 17-300 Siemiatycze
56.	Parafia pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny	ul. 3 Maja 2a, 17-300 Siemiatycze
57.	Caritas Diecezji Drohiczyńskiej przy Parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny	
58.	Akcja Katolicka Diecezji Drohiczyńskiej Oddział Parafialny przy Parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny	
59.	Parafia pw. św. Andrzeja Boboli	ul. Kościelna 1, 17-300 Siemiatycze
60.	Caritas Diecezji Drohiczyńskiej przy Parafii pw. św. Andrzeja Boboli	
61.	Akcja Katolicka Diecezji Drohiczyńskiej Oddział Parafialny przy Parafii pw. św. Andrzeja Boboli	
62.	Parafia Prawosławna pw. Zmartwychwstania Pańskiego	ul. Sikorskiego 3, 17-300 Siemiatycze
63.	Parafia Prawosławna pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła	ul. Powstania Styczniowego 1, 17-300 Siemiatycze
64.	Dekanalny Instytut Kultury Prawosławnej	
65.	Warsztaty Terapii Zajęciowej Zgromadzenia Sióstr Karmelitanek Dzieciątka Jezus	ul. Głowackiego 2, 17-300 Siemiatycze

Dane Urzędu Miasta Siemiatycze.

W 2020 r. w mieście Siemiatycze funkcjonowały 2 parafie Kościoła rzymskokatolickiego oraz 2 parafie Kościoła prawosławnego. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 37. Parafie rzymskokatolickie i inne kościoły na terenie miasta w 2020 r.

dekanat	nazwa parafii	adres
siemiatycki	Parafia pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny	ul. 3 Maja 2a, 17-300 Siemiatycze
siemiatycki	Parafia pw. św. Andrzeja Boboli	ul. Kościelna 1, 17-300 Siemiatycze
Siemiatycze	Parafia Prawosławna pw. Zmartwychwstania Pańskiego	ul. Sikorskiego 3, 17-300 Siemiatycze
Siemiatycze	Parafia Prawosławna pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła	ul. Powstania Styczniowego 1, 17-300 Siemiatycze

Dane Urzędu Miasta Siemiatycze.

Parafie rzymskokatolickie z miasta Siemiatycze wchodzą w skład dekanatu siemiatyckiego należącego do diecezji drohiczyńskiej, zaś parafie prawosławne należą do dekanatu Siemiatycze wchodzącego w skład diecezji warszawsko-bielskiej.

Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Diecezjalnej Diecezji Drohiczyńskiej (ul. Kościelna 10, 17-312 Drohiczyn) zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie.

Funkcję diecezjalnego duszpasterza rodzin pełni ks. kan. dr Piotr Arbaszewski (e-mail: p_arbaszewski@poczta.onet.pl, tel. 25/787 42 62), a diecezjalnej doradczynie życia rodzinnego Małgorzata Łukaszewicz-Ufnal. Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają wiedzę, gdzie można uzyskać profesjonalną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

Specjalistyczną pomocą rodzinie, małżeństwom i narzeczonym oraz osobom przeżywającym trudności, małżeństwom w kryzysie i rodzinom z trudnościami wychowawczymi służą dekanalne i parafialne Poradnie Życia Rodzinnego Diecezji Drohiczyńskiej.

Wsparcia rodzinom, dzieciom i młodzieży oraz osobom niepełnosprawnym udziela także Caritas Diecezji Drohiczyńskiej. Caritas prowadzi placówki pomocowe, m.in.: Diecezjalny Ośrodek Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Wypożyczalnię Sprzętu Rehabilitacyjnego, Świetlice socjoterapeutyczne (Bielsk Podlaski, Rudka, Siemiatycze, Sokołów Podlaski i Węgrów), Dom Miłosierdzia oraz Jadłodajnię im. św. Matki Teresy z Kalkuty. W ramach działalności prowadzonego przez Caritas Centrum Przeciwdziałania Przyczynom Przystępczości bezpłatnego wsparcia wszystkim potrzebującym pomocy udziela psycholog, socjoterapeuta, doradca zawodowy, edukator profilaktyki uzależnień i trener osobisty. Ponadto przy parafiach rzymskokatolickich w Siemiatyczach funkcjonują oddziały Caritas Diecezji Drohiczyńskiej, których działalność obejmuje długofalowe wsparcie materialne i finansowe osób bezrobotnych, bezdomnych, chorych, starszych, dzieci z rodzin ubogich, imigrantów i uchodźców, organizowanie akcji charytatywnych, kolonii letnich i zimowych dla dzieci z rodzin ubogich i niepełnosprawnych oraz imprez na rzecz osób potrzebujących (Rodzinny Piknik Integracyjny, Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom).

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA MIASTA

Mieszkańców miasta Siemiatycze obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe. Poniższa tabela przedstawia dane o działalności PCPR-u w Siemiatyczach w odniesieniu do ludności miasta w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 38. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności miasta w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba dzieci z miasta zgłoszonych do adopcji	0	0	0
liczba dzieci z miasta adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z miasta umieszczonych w rodzinach zastępczych	2	0	0
liczba dzieci z miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
liczba dzieci z miasta przebywających w rodzinach zastępczych	14	10	10
liczba dzieci z miasta przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	3	3	3
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z miasta	13	9	9
liczba usamodzielnionych dzieci z miasta	4	1	1
liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	1	0	0

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach.

Z danych przedstawionych przez PCPR w Siemiatyczach wynika, że w analizowanym okresie nie zgłoszono do adopcji i nie adoptowano ani jednego dziecka z terenu miasta, zaś w rodzinach zastępczych umieszczono 2 dzieci w 2018 r. Pod opieką rodzin zastępczych w 2018 r. pozostawało 14 dzieci z terenu miasta, a w latach 2019-2020 po 10 dzieci w każdym roku. Jeśli chodzi o placówki opiekuńczo-wychowawcze, to w rozpatrywanym okresie nie umieszczono tam ani jednego dziecka z terenu miasta, natomiast w placówce przebywało po 3 dzieci w każdym roku analizy. Warto dodać, iż w 2018 r. usamodzielniono 4 pochodzących z miasta wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, a w latach 2019-2020 po 1 wychowanku, zaś do rodziny biologicznej powróciło 1 dziecko w 2018 r.

Mieszkańcy miasta Siemiatycze korzystali także ze wsparcia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Siemiatyczach, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności). Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności mieszkańcom miasta Siemiatycze.

Tabela 39. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom miasta w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z miasta (do 16. roku życia)	32	32	34
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	176	172	128
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	39	42	27

w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	87	77	65
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	50	53	36

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Siemiatyczach.

Z przedstawionych danych wynika, iż w analizowanym okresie liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom w mieście Siemiatycze utrzymywała się na zbliżonym poziomie – po 32 w latach 2018-2019 i 34 w 2020 r., natomiast w przypadku dorosłych mieszkańców miasta liczba orzeczeń zmniejszała się z roku na rok (ze 176 w 2018 r. do 128 w 2020 r.).

Dane w zakresie pomocy udzielanej mieszkańcom miasta z powodu niepełnosprawności przedstawia kolejna tabela.

Tabela 40. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	181	169	136
liczba osób łącznie w rodzinach	326	284	235

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu miasta oraz ich rodzicom świadczy także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Siemiatyczach. W roku szkolnym 2020/2021 PPP obejmowała wsparciem dzieci i młodzież w formie:

- badania psychologiczno-pedagogiczne oraz diagnozy – 130 osób;
- konsultacje psychologiczne – 55 osób.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów powiatowych, świadczących wsparcie ludności z terenu miasta Siemiatycze.

Tabela 41. Podmioty powiatowe wspierające rodziny i dzieci z miasta Siemiatycze

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Legionów Piłsudskiego 3, 17-300 Siemiatycze
2.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	
3.	Powiatowy Urząd Pracy w Siemiatyczach	
4.	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Kościuszki 43a, 17-300 Siemiatycze
5.	Komenda Powiatowa Policji w Siemiatyczach	ul. Zielona 3, 17-300 Siemiatycze
6.	Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim Wydziały Zamiejscowe w Siemiatyczach	ul. Górna 61, 17-300 Siemiatycze
7.	Caritas Diecezji Drohiczyńskiej	ul. Kościelna 10, 17-312 Drohiczyn

Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach.

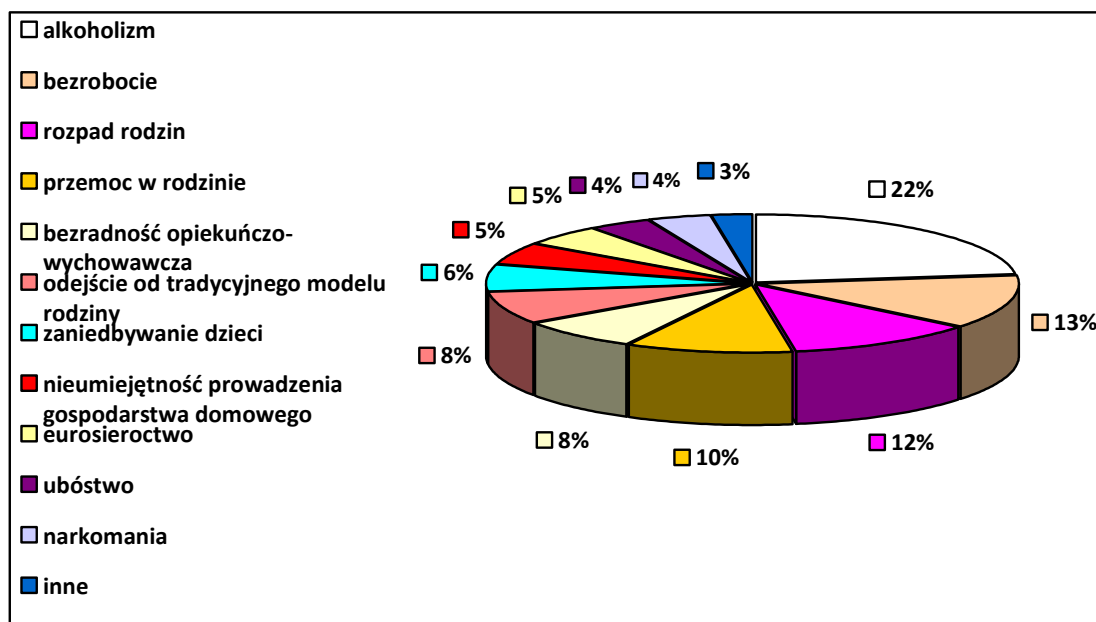
2.4. BADANIA ANKIETOWE

Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została pogłębiona z pomocą badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i w placówkach systemu oświaty funkcjonujących na terenie miasta.

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Do analizy przedłożono w sumie 32 wypełnione anonimowo ankiety, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w mieście. Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w mieście i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Szczegółowy rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w mieście?

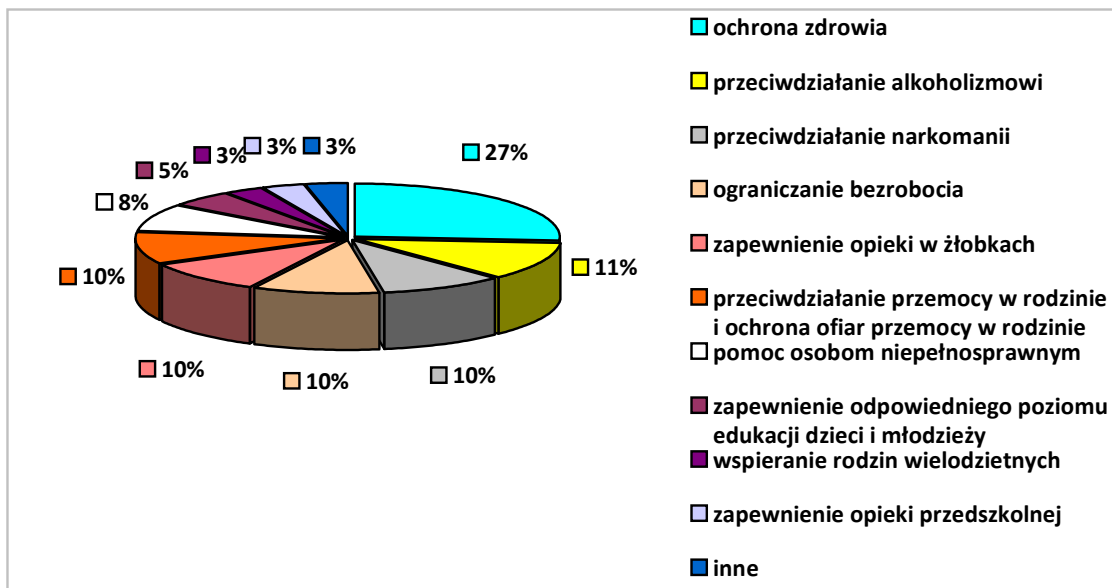

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Ankietowani najczęściej wymieniali alkoholizm (22%), bezrobocie (13%) i rozpad rodzin (12%). W dalszej kolejności wymieniali przemoc w rodzinie (10%), bezzadność opiekuńczo-wychowawczą i odejście od tradycyjnego modelu rodziny (po 8%), zaniedbywanie dzieci (6%) oraz nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego i eurosieroctwo (po 5%), a także ubóstwo i narkomanię (po 4%).

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w jakich działania podejmowane i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren miasta?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w mieście jest najmniej zadowolająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: ochrona zdrowia (27%), przeciwdziałanie alkoholizmowi (11%), przeciwdziałanie narkomanii, ograniczanie bezrobocia, zapewnienie opieki w żłobkach oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie (po 10%), a także pomoc osobom niepełnosprawnym (8%) i zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży (5%).

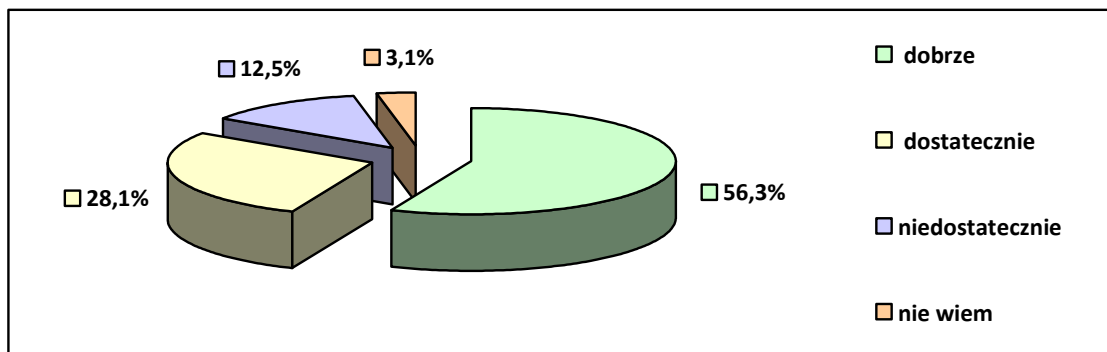
Dane pozyskane z badania ankietowego pozwoliły także poznać opinie mieszkańców miasta na temat oceny oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki nad dziećmi do lat 3. Według 47,8% ankietowanych oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3. zaspokaja potrzeby w tym zakresie. Przeciwnego zdania było 30,4% respondentów. Wysoki odsetek (21,8%) badanych nie przedstawił opinii w tej sprawie.

Kwestia opieki przedszkolnej w mieście została oceniona bardzo pozytywnie. Zdaniem trzech czwartych ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane. Jednak 18,8% badanych nie podziela tej opinii. Ponad 6% respondentów miało trudności z odniesieniem się do tej kwestii.

Bardzo pozytywnie oceniono także ofertę edukacyjną szkół w mieście. Według 56,3% badanych jest ona dobra, a kolejne 28,1% ankietowanych uznało ją za dostateczną.

Jednocześnie 12,5% respondentów stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Zdania w tej kwestii nie wyraziło 3,1% pytanym. Rozkład uzyskanych odpowiedzi w zakresie oferty edukacyjnej prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w mieście?

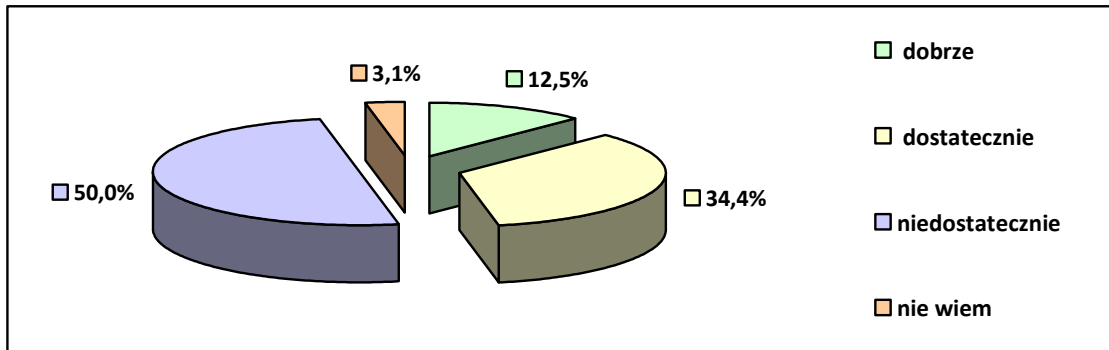
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Badanie ankietowe uwzględniało również ocenę oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej oraz oferty w zakresie ochrony zdrowia w mieście. Na pytanie dotyczące atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w mieście zdecydowana większość (84,4%) respondentów oceniła tę ofertę pozytywnie. Zdaniem 59,4% badanych jest ona dobra, z kolei jedna czwarta ankietowanych przyznała, że jest dostateczna. Jednocześnie 15,6% pytanym stwierdziło, że jest ona niedostateczna.

Jeśli chodzi o ofertę miasta w zakresie sportu i rekreacji, to także zdecydowana większość (87,5%) uczestników badania oceniła ją pozytywnie. Jako dobrą uznało ją 65,6% ankietowanych, a 21,9% pytanym przyznało, że jest ona dostateczna. Tylko 6,3% badanych uważa, że jest ona niedostateczna i taki sam odsetek respondentów miał problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie.

Oferta w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców jest zdaniem połowy ankietowanych niedostateczna. Jednocześnie 34,4% badanych uznało ją za dostateczną, a kolejne 12,5% respondentów przyznało, że jest dobra. Opinii w tej sprawie nie wyraziło 3,1% pytanym. Uzyskane wyniki ankiety odnoszące się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

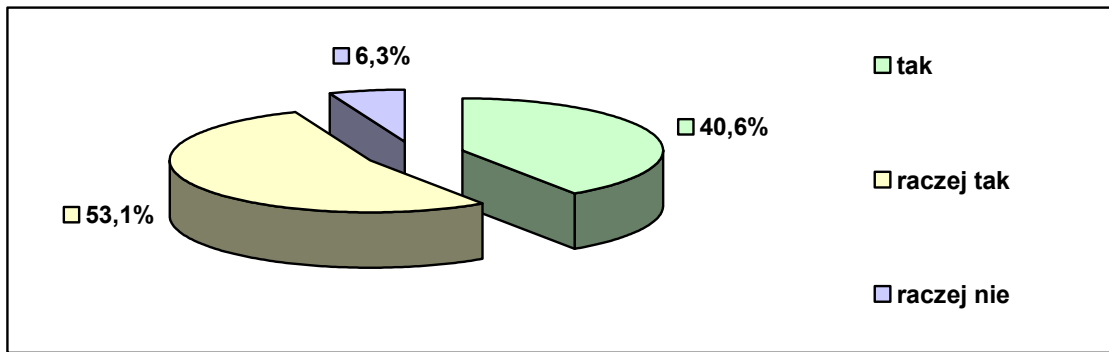
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Zdecydowana większość (93,7%) respondentów stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie. Odmienną opinię wyraziło 6,3% badanych. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w mieście w celu poprawy funkcjonowania rodzin. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na konieczność tworzenia nowych miejsc pracy na lokalnym rynku, zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin dysfunkcyjnych i zagrożonych przemocą, rozwój budownictwa komunalnego oraz zwiększenie liczby miejsc w żłobkach i przedszkolach. Wśród niezbędnych do realizacji działań wymieniono także poprawę dostępu i funkcjonowania placówek służby zdrowia, rozszerzenie oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej, organizowanie kursów i szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz zwiększenie pomocy osobom niepełnosprawnym,

seniorom i rodzinom wielodzietnym. Za równie ważne uznano zintensyfikowanie działań pracowników socjalnych i asystentów rodziny, zintegrowany rozwój szkolnictwa zawodowego, propagowanie pomysłu „jadłodzielni” poprzez uruchomienie społecznych lodówek i wieszaków, a w ramach poprawy bezpieczeństwa montaż progów zwalniających w miejscach szczególnie niebezpiecznych.

Uczestnicy badania wskazywali także działania, jakie należałoby podjąć w mieście w celu poprawy sytuacji dzieci i młodzieży. Respondenci wskazywali najczęściej na: zagospodarowanie czasu wolnego uczniów, zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych i tematycznych kół zainteresowań, tworzenie miejsc spotkań, rozszerzenie oferty kulturalnej (kino, spotkania integracyjne) i rekreacyjno-sportowej (plac zabaw, skatepark, ścieżki rowerowe, gimnastyka korekcyjna, wycieczki) oraz poprawę bezpieczeństwa na terenie placówek systemu oświaty. Uczestnicy badania za konieczne uznali zintensyfikowanie wśród uczniów działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze alkoholizmu, narkomanii i przemocy, zapewnienie bezpłatnego dostępu do specjalistów – psychologów, terapeutów i grup wsparcia oraz organizowanie zajęć dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Zwrócono także uwagę na poprawę edukacji dzieci niepełnosprawnych, zapewnienie stypendiów uczniom szczególnie uzdolnionym, organizowanie zajęć wyrównawczych oraz spotkań integracyjnych dla uczniów niedostosowanych społecznie, wspomagających ich prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie.

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w mieście bądź obejmujące zasięgiem działania jego mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do złagodzenia bądź rozwiązania lokalnych problemów społecznych, w tym problemów rodzin i dzieci. W pierwszej kolejności zaliczono do nich: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta Siemiatycze oraz podległe mu jednostki, Radę Miasta, placówki systemu oświaty, Siemiatycki Ośrodek Kultury, Miejską Bibliotekę Publiczną, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, organizacje pozarządowe, świetlice środowiskowe oraz Caritas.

Uczestnicy badania mieli także możliwość podzielenia się uwagami dotyczącymi sytuacji rodzin i dzieci zamieszkujących w mieście. Respondenci zwrócili szczególną uwagę na niewydolność opiekuńczo-wychowawczą rodziców, niedostateczne wsparcie rodzin, niewystarczającą liczbę miejsc w żłobkach i przedszkolach, bezrobocie, które ma bezpośredni wpływ na sytuację materialną rodzin, oraz zaniedbania wychowawcze i brak nadzoru rodziców nad dziećmi. Wśród niepokojących zjawisk, które uwidaczniają się w mieście, ankietowani dostrzegli alkoholizm i demoralizację młodzieży, patologie społeczne,

ignorowanie negatywnych zachowań oraz informacji o nieprawidłowym funkcjonowaniu dziecka w rodzinie, a także niedostateczną wiedzę o instytucjach pomocowych i dużą liczbę rodzin niepełnych. Ankietowani wspomnieli również o konieczności tworzenia pozasportowej oferty zajęć rozwijających pasje i zainteresowania uczniów oraz oferty kulturalnej i rozrywkowej, zatrudnieniu we wszystkich placówkach oświatowych psychologa, a w miejskich instytucjach wsparcia terapeuty oraz kształtowania postaw i zachowań związanych z szeroko pojętą tolerancją.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analizie sytuacji dziecka i rodziny w mieście posłużyło również badanie ankietowe przeprowadzone w funkcjonujących na jego terenie placówkach systemu oświaty. Pomogło ono zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów m.in. pod kątem występowania negatywnych zachowań i zjawisk o charakterze patologicznym, nadto pozwoliło uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 2 ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie miasta:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Księżnej Anny z Sapiehów Jabłonowskiej w Siemiatyczach (liczba uczniów: 586, liczba nauczycieli: 56),
- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Jana Pawła II w Siemiatyczach (liczba uczniów: 445, liczba nauczycieli: 52).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż obie ankietowane szkoły zatrudniają pedagoga, doradcę zawodowego, psychologa i pielęgniarkę, zaś z porad logopedy mogą korzystać uczniowie jednej szkoły. Obie placówki posiadają dostęp do Internetu, zapewniają także uczniom dostęp do sali gimnastycznej i boiska sportowego. W jednej z ankietowanych szkół utworzono klasy integracyjne. Wszystkie placówki organizują nauczanie indywidualne oraz zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych. Obie szkoły oferują też zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono wśród nich zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne oraz indywidualne konsultacje psychologiczne i pedagogiczne.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkołach

Szkoły z terenu miasta mają w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich rozliczne koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów: koła przedmiotowe, sportowe, dydaktyczno-wyrównawcze, projektowe i zajęcia rozwijające.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiet informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 42. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2020/2021

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	–	–	2
sięganie po alkohol	–	–	2
sięganie po narkotyki	–	–	2
niszczenie mienia szkolnego	2	4	–
kradzieże na terenie szkoły	–	–	2
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	1	1	1
udział w grupach negatywnych	–	–	2
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	1	48	1
autoagresja	1	1	1
ucieczki z domu	–	–	2
przestępczość ujawniona	–	–	2
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	–	–	2

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych miasta.

Tabela 43. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	8
zaniedbanie	5
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	3

przemoc w rodzinie	11
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych miasta.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano 48 przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, ok. 4 przypadki niszczenia mienia szkolnego oraz po jednym przypadku dyskryminacji w grupie rówieśniczej i autoagresji. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów placówek oświatowych stwierdzono 11 przypadków przemocy w rodzinie, 8 przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz 5 przypadków zaniedbań, a także 3 przypadki uzależnień.

Przedstawiciele obu badanych placówek nie zauważyli wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród dzieci i uczniów w ciągu ostatnich trzech lat.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach dzieci i uczniów, to również w opinii przedstawiciela jednej placówki w ciągu trzech ostatnich lat nie nastąpił wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji, zaś drugi z uczestników badania miał trudności z oceną tego zagadnienia.

Współpraca placówek z rodzicami uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez obu uczestników badania.

Współpraca placówek z instytucjami i organizacjami jest zdaniem przedstawicieli placówek zadowolająca. Do podmiotów, z którymi szkoły najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, placówki systemu oświaty, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim, Policję, Urząd Miasta Siemiatycze, Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz Punkt Konsultacyjny.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej, zwalnianiu z niektórych opłat oraz wsparcia rzeczowego. Placówki zapewniają także pomoc specjalistów – psychologów i pedagogów.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich

instytucjach pomocowych. Dzieci mogą również korzystać z porad i wsparcia pedagogów i psychologów szkolnych, wychowawców i nauczycieli oraz pomocy dydaktycznej.

Poprawa funkcjonowania placówek oraz efektywności procesu kształcenia i wychowania wymaga, zdaniem uczestników badania, zatrudnienia w szkole psychologa na pełen etat, organizowania zajęć integrujących, reintegrujących i interpersonalnych, wspomniano także o konieczności odbudowy więzi społecznych.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu miasta, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w mieście • inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców • podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych • realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem • diagnozowanie problemu bezdomności w mieście 	<ul style="list-style-type: none"> • nieprowadzenie działań zmierzających do tworzenia w mieście podmiotów ekonomii społecznej (jak np. spółdzielni socjalnych) mogących zapewnić nowe miejsca pracy
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • stale rosnące zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej • niezwiększająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych • niewzrastająca liczba osób i rodzin ubogich • niezwiększająca się liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością 	<ul style="list-style-type: none"> • znikome zainteresowanie potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w mieście • brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej

Analiza uwarunkowań dla obszaru **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: podejmowanie działań mających

na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w mieście, inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców, podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych oraz realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem, a także diagnozowanie problemu bezdomności w mieście.

Szczegółnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają słabe strony i zagrożenia, do których należy zaliczyć: nieprowadzenie działań zmierzających do tworzenia w mieście podmiotów ekonomii społecznej (jak np. spółdzielni socjalnych) mogących zapewnić nowe miejsca pracy, znikome zainteresowania potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w mieście oraz brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej.

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w mieście kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> •
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych • niewzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • niezwiększająca się liczba osób samotnie wychowujących dzieci • możliwość tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej

<p>miasta</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaspokajająca potrzeby oferta opieki przedszkolnej • sytuacja finansowa miasta pozwalająca na zaspokajanie potrzeb w zakresie edukacji • adekwatna do potrzeb liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie 	
---	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru *rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie* zwraca uwagę na wyłącznie mocne strony, którymi są głównie: wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci, funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo w mieście kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie oraz zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta, a także inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożenia, z jakim należy się zmierzyć. Niewystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej – to kwestia, którą należy uwzględnić w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> •

poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym <ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w mieście oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • poprawa stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach • niezwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • niewzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • niezwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • niewzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich • stale rosnący poziom bezpieczeństwa mieszkańców miasta oraz poziom bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> •

Analiza uwarunkowań dla obszaru *zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne* wskazuje na wyłącznie mocne strony: inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów oraz prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, jak również podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w mieście oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze.

Mimo wyłącznie mocnych stron i szans w tym obszarze należy z uwagą monitorować sytuację w tym zakresie, aby nie tracić z oczu potencjalnych zagrożeń, które mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań mających na celu 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostosowana do aktualnych potrzeb

<p>zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • prowadzenie działań mających na celu inicjowanie i propagowanie wolontariatu 	<p>liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej</p>
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • stale rosnąca liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie miasta • wzrastające zainteresowanie mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych • zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wykorzystywanie przez miasto środków zewnętrznych pozwalających m.in. na podniesienie skuteczności realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej • niezwiększające się zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • stale rosnące zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontarystyczną 	<ul style="list-style-type: none"> • niedysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych, podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz prowadzenie działań mających na celu inicjowanie i propagowanie wolontariatu. Należy także podkreślić możliwość

podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego.

Jednakże liczne mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi słabych stron oraz dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza niedostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej czy niedysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb – to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Mieście Siemiatycze na lata 2022-2024, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 5, co wskazuje na osiągnięcie pełnego wdrożenia założeń programowych. Uzasadniając przyjętą ocenę, stwierdzono, że wyznaczone w Programie Wspierania Rodziny Miasta Siemiatycze cztery cele strategiczne zostały wdrożone, dlatego realizację programu oceniono jako bardzo dobrą.

1. Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

- W trakcie wdrażania i realizacji programu nie napotkano trudności.

2. Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- utworzenie placówki wsparcia dziennego „Siemiatycki Klub Juniora” dla 30 dzieci;
- rozwój poradnictwa psychologicznego poprzez zatrudnienie 1 psychologa w szkole i 1 psychologa w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej;
- pomoc dzieciom niepełnosprawnym – przeprowadzenie zajęć z hipoterapii i dogoterapii dla dzieci niepełnosprawnych;
- rozwój zajęć edukacyjnych i profilaktycznych dla rodziców – przeprowadzenie zajęć profilaktycznych dla rodziców z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- przeprowadzenie szkoleń dla rodziców dzieci z zaburzeniami psychicznymi;
- zorganizowanie rodzinnych pikników integracyjnych oraz szeregu imprez mających na celu organizowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży i rodzin z dziećmi;
- zatrudnienie asystenta rodziny, promowanie pożądaných wzorców rodzinnych;

- realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży;
- monitorowanie sytuacji rodzin z dziećmi;
- objęcie pomocą finansową i rzeczową rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

3. Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- Wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia zostały zrealizowane.

4. Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny,
- wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;
- kształtowanie i wzmacnianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu swojej funkcji;
- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodzin, dzieci i młodzieży.

5. Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane:

- „Razem Silniejsi” – wsparcie dzieci i rodziców poprzez dostęp do innowacyjnych metod terapeutycznych, umożliwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej, w jakiej się znalazły, której własnym staraniem, wykorzystując własne możliwości i zasoby nie są w stanie samodzielnie pokonać;
- „Stop przemocy – ja też jestem ważny” – rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
- „Razem dla Siemiatycz” – cel główny projektu: podniesienie aktywności 44 mieszkańców miasta Siemiatycze zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym przy wykorzystaniu instrumentów aktywnej integracji w ramach Programu Aktywności Lokalnej;
- „Rozszerzenie działalności świetlicy środowiskowej w Siemiatyczach” – cel główny projektu: zwiększenie liczby miejsc i rozszerzenie oferty usług społecznych świadczonych w już istniejącej placówce wsparcia dziennego – świetlicy środowiskowej w Siemiatyczach poprzez wprowadzenie zajęć terapeutycznych oraz rozwijających kompetencje kluczowe uczestników projektu, tj. 30 osób;
- „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – cel główny projektu: wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnej dla dzieci w wieku do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym bądź orzeczeniem ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki innych osób;

- „Posiłek w szkole i w domu” – cel programu: zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom oraz osobom dorosłym, przeciwdziałanie niedożywieniu dzieci i młodzieży.

6. Działania ocenione najwyżej:

- wsparcie dzieci i młodzieży oraz rodziców poprzez poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne;
- zapewnienie wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

7. Działania ocenione najniżej:

- integracyjne formy nauczania, opieki i rehabilitacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów rodzin i dzieci na terenie miasta, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT pozwoliły na opracowanie założeń Programu Wspierania Rodziny w Mieście Siemiatycze na lata 2022-2024. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w mieście występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Mieście Siemiatycze na lata 2022-2024 jest następujący:

**Poprawa kondycji i jakości życia rodzin
zamieszkujących w mieście Siemiatycze.**

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: PODNOSZENIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ WSPIERANIA RODZINY.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie warunków życia, potrzeb i dysfunkcji rodzin zamieszkujących w mieście.	2022-2024	UM RM MOPS MKRPA ZI placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin korzystających z pomocy z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, terapią i mediacją 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie - pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2022-2024	MOPS UM PUP NGOs lokalne media	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób bezrobotnych w mieście, - liczba mieszkańców miasta objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie poziomu bezrobocia w mieście - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Udzielanie wsparcia finansowego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej oraz w postaci świadczeń rzeczowych.	2022-2024	MOPS UM	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Zabezpieczenie potrzeb	2022-2024	MOPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci z rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> - wyrównywanie szans

bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.		UM placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs	ubogich objętych wsparciem, - liczba i rodzaj podjętych działań	edukacyjnych - przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia.	2022-2024	MOPS UM PCPR PZP Kościół	- liczba osób i rodzin objętych wsparciem, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.	2022-2024	UM RM MOPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs Kościół	- liczba rodzin niepełnych na terenie miasta objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - rodzaj podejmowanych działań mających na celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób samotnie wychowujących dzieci - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych

				- przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących
Wspieranie rodzin wielodzietnych.	2022-2024	UM RM MOPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs Kościoł	- liczba wydanych Kart Dużej Rodziny - liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny	- podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wielodzietnych - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin wielodzietnych
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2022-2024	MOPS PCPR ROPS	- liczba i rodzaj odbytych szkoleń	- podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i GKRPA. - podwyższenie skuteczności świadczonej pomocy - poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w mieście oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2022-2024	UM RM MOPS	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym	- poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej.	2022-2024	UM RM placówki oświatowe placówki kultury świetlice	- liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć - liczba uczestników	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2022-2024	UM RM placówki oświatowe	- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.	2022-2024	placówki oświatowe GKRPA MOPS PPP	- liczba i rodzaj programów profilaktycznych - liczba uczestników	- kształtowanie prawidłowych postaw życiowych - eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2022-2024	UM RM placówki oświatowe NGOs	- liczba uczniów - rodzaj wsparcia (nagrody, wyróżnienia)	- motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmacnianie wizerunku lokalnej oświaty i

		MOPS		samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2022-2024	UM RM placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej - stwarzanie warunków do rozwoju zainteresowań
Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.	2022-2024	placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne MOPS NGOs	- liczba i rodzaj zrealizowanych projektów - liczba uczestników	- poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2022-2024	placówki oświatowe placówki kultury MOPS NGOs Kościoł lokalne media	- liczba i rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy	- wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: PROMOCJA RODZINY, PRZECIWDZIAŁANIE NIEKORZYSTNYM ZJAWISKOM

ZAGRAŻAJĄCYM JEJ PRAWIDŁOWEMU FUNKCJONOWANIU.				
Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2022-2024	UM RM MOPS MKRPA placówki oświatowe placówki kultury świetlice NGOs PPP PCPR media lokalne Kościoł	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny, - poprawa i umocnienie wizerunku rodziny
Wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	2022-2024	UM RM MOPS placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs media lokalne Kościoł	<ul style="list-style-type: none"> - liczba imprez - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych - budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej
Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zapobieganie jej skutkom oraz działań interwencyjnych.	2022-2024	ZI MKRPA MOPS placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego	<ul style="list-style-type: none"> - liczba procedur Niebieska Karta - liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu funkcjonowania rodzin

		Policja PCPR PZP placówki ochrony zdrowia		
Podjęcie na terenie miasta przedsięwzięć o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień oraz przestępczości i jej skutków.	2022-2024	MKRPA ZI MOPS placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia Policja PZP NGOs	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj działań - liczba i kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2022-2024	UM RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury świetlice MOPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży

		placówki ochrony zdrowia NGOs PPP PSSE		
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2022-2024	UM RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych badań - liczba dzieci i młodzieży objętych badaniami stanu zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Organizowanie bezpłatnych badań dla mieszkańców miasta.	2022-2024	UM RM placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zorganizowanych badań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość szybszego reagowania na zagrożenia mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców
Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie oraz przestępczości.	2022-2024	placówki oświatowe MKRPA ZI MOPS Policja PPP	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zajęć - liczba uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne - budzenie wrażliwości na kwestie agresji i przemocy

				<ul style="list-style-type: none"> - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym
<p>Podjęcie działań edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom.</p>	2022-2024	<p>placówki oświatowe Policja Kościoł</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń
<p>Współpraca z Policją w zakresie monitorowania i patrolowania obszarów miasta, w których mogą się kumulować zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży.</p>	2022-2024	<p>UM RM Policja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań - liczba podjętych interwencji 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców miasta - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców
<p>Zapewnienie rodzinom,</p>	2022-2024	UM	- liczba zrealizowanych	- poprawa

dzieciom i młodzieży bezpieczeństwa na drodze poprzez realizację odpowiednich inwestycji w infrastrukturze dróg.		RM Policja	inwestycji drogowych	bezpieczeństwa rodzin i dzieci - podniesienie komfortu życia mieszkańców
--	--	---------------	----------------------	---

CEL OPERACYJNY 5.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez współpracę jednostek organizacyjnych miasta, GKRPA, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i Kościoła.	2022-2024	UM RM MOPS MKRPA ZI placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia NGOs Kościół	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba spotkań przedstawicieli poszczególnych podmiotów	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w mieście - pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmacnianie potencjału rodzin
Rozwijanie i doskonalenie form współpracy z Prokuraturą Rejonową,	2022-2024	UM RM MOPS	- rodzaj i liczba podjętych działań	- poprawy efektywności wsparcia rodzin i dzieci z terenu miasta

Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.		ZI MKRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP		- szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu miasta
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2022-2024	UM podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	- liczba spotkań ZI - liczba grup roboczych - liczba procedur Niebieska Karta	- przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą

Legenda

UM – Urząd Miasta

RM – Rada Miasta

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

PZP – Poradnia Zdrowia Psychicznego

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordinatorem programu będzie Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół i społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie miasta, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości i będzie opierać się na następujących kryteriach:

- kryterium trafności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem i realnym potrzebom odbiorców;
- kryterium skuteczności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele programu zdefiniowane na etapie planowania;

- kryterium trwałości efektów – pozwoli ocenić, czy rezultaty osiągnięte w ramach programu mogą trwać po jego zakończeniu, a także czy możliwe jest długotrwałe utrzymanie się wpływu programu na prawidłowe funkcjonowanie rodzin z terenu miasta.

Zebrane w ten sposób informacje zostaną wykorzystane do opracowania raportu podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość. Utrudnienia w realizacji Programu może stanowić obowiązujący na terenie kraju stan epidemii związany z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 powodujący chorobę COVID-19, wprowadzający istotne ograniczenia wynikające z obowiązku stosowania reżimu sanitarnego.

Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Wspierania Rodziny przedstawi Burmistrzowi i Radzie Miasta Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej do końca marca danego roku kalendarzowego, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	7
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2018-2020	10
Tabela 3. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2018-2020	11
Tabela 4. Ruch migracyjny ludności miasta w latach 2018-2020	11
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2018-2020	11
Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2018-2020	12
Tabela 7. Bezrobotni w mieście i ich udział w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym w latach 2018-2020	12
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020	13
Tabela 9. Przestępstwa odnotowane w mieście w latach 2018-2020	13
Tabela 10. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie miasta w latach 2018-2020	14
Tabela 11. Środki finansowe wydatkowane przez miasto na pomoc mieszkańcom miasta w latach 2018-2020	15
Tabela 12. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2018-2020	15
Tabela 13. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2018-2020	15
Tabela 14. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2020 r.	16
Tabela 15. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2020 r.	16
Tabela 16. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2018-2020	17
Tabela 17. Rodzaje wsparcia udzielanego przez MOPS w latach 2018-2020	18
Tabela 18. Piecza zastępcza w mieście w latach 2018-2020	20
Tabela 19. Rodziny objęte opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2018-2020	21
Tabela 20. Asystenci rodziny w mieście w latach 2018-2020	22
Tabela 21. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2018-2020	22
Tabela 22. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2018-2020	23
Tabela 23. Świadczenia alimentacyjne przyznane w mieście w latach 2018-2020	23
Tabela 24. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w mieście w 2020 r.	24
Tabela 25. Karta Dużej Rodziny w mieście w latach 2018-2020	25
Tabela 26. Liczba członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020	25
Tabela 27. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2018-2020	25
Tabela 28. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w mieście w latach 2018-2020	26
Tabela 29. Działalność MKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście	26
Tabela 30. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2018-2020	28
Tabela 31. Opieka nad dziećmi do lat 3 w mieście w roku szkolnym 2020/2021	29
Tabela 32. Placówki wychowania przedszkolnego działające w mieście (w roku szkolnym 2020/2021)	29
Tabela 33. Placówki oświatowe działające w mieście (w roku szkolnym 2020/2021)	30
Tabela 34. Placówki kultury w mieście w 2020 r.	30
Tabela 35. Obiekty sportowo-rekreacyjne w mieście w 2020 r.	30
Tabela 36. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z miasta działające na jego terenie	31
Tabela 37. Parafie rzymskokatolickie i inne kościoły na terenie miasta w 2020 r.	33
Tabela 38. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności miasta w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020	34
Tabela 39. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom miasta w latach 2018-2020	35
Tabela 40. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020	36
Tabela 41. Podmioty powiatowe wspierające rodziny i dzieci z miasta Siemiatycze	36
Tabela 42. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2020/2021	43
Tabela 43. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020	43
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w mieście?	37
Wykres 2. W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren miasta?	38
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w mieście?	39
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w mieście?	39
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	40

UZASADNIENIE
DO PROJEKTU UCHWAŁY RADY MIASTA
SIEMIATYCZE

w sprawie przyjęcia „Programu Wspierania rodziny w Mieście Siemiatycze na lata 2022-2024”.

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Program wspierania rodziny dla miasta Siemiatycze na lata 2022-2024, zwany dalej „Programem” stanowi załącznik do uchwały. Zakłada realizację zadań z zakresu wspierania rodziny przez Miasto Siemiatycze w latach 2022-2024.

Celem programu jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodzin i dzieci oraz wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka. Zakłada się w szczególności wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenia metod pracy z rodziną mających na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnej rodzinie lub jego powrotu do rodziny. Program ustala zadania, które realizować będą wyznaczone podmioty w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.